

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Sapiente Fructuoso Epistolares Libri quinque

Bonifacio, Juan

Ingolstadii, 1606

VII. Cuidam magno operario de iis iuuandis, qui morti vincit sunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51159](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51159)

VIDAM MAGNO OPERARIO.

De iis iuuandis, qui morti vicini sunt.

Ntempeſtæ noctis vigilias morituris dedicamus animâ- que agentibus præſto ſumus, & charitatis hoc opus ex Societatis inſtituto exercemus. nullum enim aliud eſt tempus, in quo nequiores comparentur inſidiæ, & à teterrimo hoſte grauiora pericula hominibus intendantur. Siquidem neruos omnes diabolus in eo contendit, vt qui turpiter vixerit, ſui ſimilis in morte perfeueret, qui autem minimè malus fuerit, turpiſſimo interitû virtutes obruat, & contaminet extremû tempus ætatis. Quem in finem vitæ ſuperioris errata ſuggerit, Dei arcana, & recondita conſilia ſenſibus obiicit, iudicandi ſeueritatem amplificat, tartarorum æterna ſupplicia ponit ante oculos, morbi doloribus ac tormentis abutitur ad perniciem morientis, ſaſtidia ingenerat, metus grauiſſimos inuehit, nefarias cogitationes im-

mittit,

*Concilium
Tridentinum ſeſſio-
ne 14. de
Sacramen-
to Extrema
vntionis,
in ipſo pro-
emio.*

mittit, patriæ, parentum, ac propinquorum desiderium renouat, vitæ morem alienissimo tempore in animo imprimit, id quod Anthores ille Virgilianus ostendit,

Ænei. 10.

*Sternitur infelix alieno vulnere, celum
Aspicit, & moriens dulces reminiscitur
genos.*

Quidquid enim ad extinguendam charitatem valet, humani generis aduersarius adhibere non desinit. hæc quæ David mortis gemitibus, & interni doloribus se esse clamitat circumfessum. Vt enim qui arcem expugnare vult, omnes aditus obseruat, exitus obstruit, portas claudit, curatque quantum potest, vt qui intra mœnia sunt, circumclusi teneantur, sic noster ille hostis antiquus quos mors obsedit, in eis horribiles custodias circundat, vt se commouere non possint. In has angustias adductus extimescit Hilari- on, Agatho exalbescit, Arsenius perturbatur, triumque maximorum videmus grauem esse timorem in morte. Sed quid tam metuendum, quam quod

Psal. 17.

*D. Hieronymus in
Vita Hilari-
onis.*

Gradu 7.

quod de illo Stephano vitæ admiran-
tæ viro Climacus narrat, sanctus
author & grauis? Hic cum se ex mona-
sterio ad solitudinem perfectionis
causa contulisset, multosque annos ei
vitæ dedidisset, quæ cœlestis ma-
gis & angelica, quàm humana videretur,
cum à nullo asperitatis genere
refugisset, nullamq; voluptatem, nisi
quæ ex virtute percipitur, degustaf-
set, in morbum, mortemque incidit:
discipuli & ægrotanti, & agenti ani-
mam adfuerunt. Stephanum iam
iam moriturum oculis apertis lectuli
partes omnes lustrasse Climacus nar-
rat, & quasi se rogantibus atque vr-
gentibus nunc sic respondisse, ita sa-
nè, sed ista ieiuniis expiaui, nunc ita,
nego me fecisse, mentiris, & verba das,
interdum se arguentibus illo modo
occurrebat, aio, atque annuo, sed
plorauit, & hominibus, vt ista redi-
merem, Dei amore seruiui: visus est
etiam ita loqui, verè me, ac iustè accu-
satis, nulloque alio in ista re, quàm di-
uina clementiæ mihi licet vti perfu-
gio.

gio. Horribile profectò auditu, & que horribilius spectaculum metendi huius, seueri, strictiq; iudicij. Quid faciemus qui molliter viuimus, quando Stephanus, & is Stephanus, quos quadraginta annos monachus fuerat, lacrymarum ingentem vim profuderat, leoni pardo cibum man porrexerat, quod sanctitatis argumentum est, ad quædam vitæ errata negabat se posse respondere? Cuius ipso exemplo admoneor, vt de confirmandis his, quibus mors imminet, non quidem aliqua præcipiam, sed libelli illius lectionem sapientibus fructuosis suadeam, quem Ioannes Polancus de adiuuandis mortem scripsit. Dæmones enim nihil tentant, vt Christianorum illa ipsa hora vel fidem deprauent, vel spem omnino labefactent: quibus erit à fructuoso sapiente consulendum. Dubiis quidem hæsitantibusque discipulis Stephanus ille, quem dixi, accessit è vita, qui si nostris his temporibus obiisset, adessentque discipuli, & Re-
lus cum

as cum hoste minimè certauisset.
 Pugnant pro magistro, & cum ma-
 gistro discipuli, opem & auxiliũ quàm
 diligentissimè ferrent. Hinc illa Laus
 apud Virgilium præclara laus, quòd
 patrem ab Æneæ ictu & à certissima
 morte defenderit. Cræsi Lydorum
 regis filium & eum mutum præter
 consuetudinem, & naturam vocem e-
 didisse accepimus, cùm patri necem
 videret afferri. Neque vero hæc eò
 disputo, quòd Stephani anachoritæ
 discipulos officium non præstitisse ar-
 bitrer. Qui si fortè in sui patris acerri-
 ma illa pugna tacuerunt, neque ma-
 gistrum vocibus confirmauerunt,
 quem interdum non satis animosum
 esse sentirent, patris sanctitatem, au-
 thoritatemq; reueriti tacuerunt, cum
 interim precibus, lacrymis, cilicio, iei-
 uniis, intimoque sermone pastori suo
 in extremum adducto discrimen sub-
 venire nõ intermitterent. Quid enim
 morituris præstare debeamus, David
 & Rex & Propheta nos docuit qui pro
 agente animã filiolo supplex Deo opt.

Ænei. 10.

Vale. Max.
lib. 5. c. 4.

2. Reg. 2. 13.

max.

max. fuit, plorauit, esuriuit, cineribus
 put asperfit, corpus afflixit, in terra
 cuit, nullumq; paterni amoris officium
 prætermisit. Neque verò est dubitan-
 dum, quin laborum, vigiliarum, po-
 narum, religiosæq; vitæ fructum Sa-
 phanus, quem iam sæpè nomino, co-
 perit, multa enim mi Petre accidit
 in speciem horrenda, re, exituq; ali-
 bria: vt qui in vita relinquitur, huius
 modi exemplis moueamur. Etenim
 verò si qui morti vicinus est, animi
 succumbat, erigendus, incitandus, co-
 firmandusq; erit, vtq; omnia prospera
 ac felicia de Dei infinita bonitate &
 clementia sibi promittat, monentibus
 Quem in finem legendus ille liber
 diui Ioannis Chrysofomi de lapsis
 Ambrosij de pœnitētia, horum enim
 præceptis adiutus etsi labi moribus
 dus incipiat, tamen illico desinet, & vt
 miles, qui terga vertebat, & sese iam
 dabat in fugam, ducis admonitu re-
 uocatus dignitatem tuebitur, fidei
 spei, & charitatis armis tectus obli-
 stet, & cùm cœli quasi lumen aliquod
 aspere

cinerum, nihil est, quod ut illo fruatur, non paratus sit & ferre & perpeti.
 Sin autem horribiles species oculis ob-
 versentur, si cacodæmones instent, &
 immineant, est qui vertat in fugam.
 Christus IESVS humani generis libe-
 rator & vindex, cuius cruci affixi ima-
 go morienti proponenda est, atque
 exclamandum. Hæc est illa mor-
 tis mors amice, ne timeas. Adest,
 adest qui de morte triumphavit, qui
 inferos spoliauit, qui que funus func-
 te pepulit, afflixit, profligavit. Hanc
 petram mors momordit, & dentes a-
 misit, ô charitatem inauditam, ô cle-
 mentiam inexplicabilem, ô amorem
 singularem. Hic nempe ille est Io-
 nas, quem immanis bellua vorare qui-
 dem potuit, sed necare non potuit,
 quem Moses adumbravit ereptus ex
 aquis, cuius figuram Daniel prætulit,
 qui à leonibus permansit intactus,
 quem Iosephus præmonstravit edu-
 ctus è carcere, capite raso, & mortali-
 tatis crinibus amputatis. Ex hoc fon-
 te vita manavit cuius tactione mors

Q q amara

Iona. 2.

Exod. 2.2.

Danielis

14.c.

Genes. 41.

amara dulcescit, tristisq; ille Lethe
 fluuius hilaratur. Vt enim aqua pe-
 lens cum salubrem venam attingit,
 lularis efficitur, ita mors, quæ solet
 esse pestifera, posteaquam ad vitam
 accessit, vitalis est facta. Huius au-
 tem vincenda mors ista est, & deno-
 tum corpus assumendum. Hic omnia
 custodit, hic membra, quæ mors tan-
 quam altera Medæa dissipauit, re-
 discerpsit, redintegrat, colligit atque
 coniungit. Hoc iubente cuncta re-
 nascuntur, & mortui reuiuiscunt. Ni-
 mirum hæc illa vitalis est arbor in Ec-
 clesiæ consita paradiso, quam Chri-
 stus vitis vera complectitur, cuius ex
 corpore sanguis vi tormentorum ex-
 pressus est, & tanquam torcularis pe-
 tro contortus, vt eo delibuti percussio-
 nis angeli gladium fugiamus. Salu-
 tem crucis, per quam salui sumus. Ave-
 benignissime IESU, mortis, Erebi-
 que vexator, ad te confugimus, à te
 opem petimus, tibi nos penitus, totosque
 tradimus. Hanc is, cui tu mihi Pe-
 tre morienti præsto fueris, osculetur,
 colat

Exod. 12.

tolant, sumat in manus, verbisque &
 amantibus, & honorificis prosequatur.
 Fieri non posse Tullius existimat, ut ^{2. Tuscul.}
 ille timeat, quem nauigantem prædo-
 nes insequantur, si Deum admonen-
 tem audiat: *Eiice te de navi, præsto est qui*
excipiat vel delphinus, ut Arionem Me-
thymneum, vel Pelopis illi equi Neptuni, qui
per undas curros suspensos rapuisse dicun-
tur. Christianus verò quid timeat, vel
 eiectus è navi, id est, occisus à tyran-
 no, vel factò vitæ naufragio, cum præ-
 sto ille sit, qui *Petrum ambulantem in flu-*
ctibus ne mergeretur, erexit, & Paulum
terridè naufragantem de profundo pelagi
liberavit; Sanctissimam Virginem,
 moribundus appellet, custodem An-
 gelum inuocet, cœlitumque omnium
 fauorem imploret. Conandum au-
 tem maximè est uti se apud DEVM
 in gratia ponat is, cuius artus vehe-
 menter laborant, utque sacramenta per-
 cipiat, quibus scelerum dolor ex im-
 perfecto perfectus efficitur. Cùm enim
 ingemiscit qui peccauit, *excitat & cre-*
bris languentem flatibus ignem, si scele-
 ra con-

Qq

2

ra con-

ra confessus absoluitur, si sacratissimi
CHRISTI corporis viatico abeuntem
prosequere, si à medicis desperatum
sancto ungas oleo,

*Virg. in
opuscul.*

Tandem cōcepto tenebra fulgore recedent.

Licet enim admiscere versus orationi, præsertim si boni poëtae sint, in loco adiungantur. Quinetiam expiatorios calculos ad leuationem poenarum, quæ luendæ restant, Sacerdos adhibebit. Moneatur æger, ut animum intendat ad firmitatem, utq; molliissimas cogitationes fugiat, nec cum Amalecitarum pinguissimo illo regere dicat, siccine separat amara mors: quæ abesse illi debent, qui vel ipso aspectu morientis animum perturbare possint. *Quod si Cerastes in via, coluber in semita unguam equi mordebit, ut cadat*

Genes. 49. ascensor eius retro, cum Iacobo illo strenuo pugile ad diuinæ salutis spem, velut ad arcem confugiat. Quid autem piæ preces, quid iustorum præsentia e vita excedentibus profit, Theodori monachi ostendit historia, quam diuini Gregorij Papæ ipsis verbis exponam.

Inquit

Inquietus valde Theodorus nomine puer *Lib. 4. dia-
log. c. 37.*
fuit, qui in monasterium meum fratrem suum
necessitate magis, quam voluntate sequutus
est. Cui nimirum graue erat, si quis pro salu-
te sua aliquid loqueretur. Bona enim non so-
lum facere, sed etiam audire nolebat. Nun-
quam se ad sancta conuersationis habitum
venire, iurando, irascendo, deridendo testa-
batur. In hac autem pestilentia, qua nuper
huius urbis populum magna ex parte con-
sumpsit, percussus in inguine est perductus
ad mortem. Cumque extremum spiritum age-
ret, conuenerunt fratres, ut egressum illius
iurando protegerent. Iam corpus eius ab ex-
trema parte fuerat pramortuum, in solo tan-
tum pectore vitalis adhuc calor anhelabat.
Cuncti autem fratres tantò pro eo ceperunt
enixius orare, quanto eum iam videbant
sub celeritate discedere. Tunc repente cepit
eosdem fratribus assistentibus clamare, atque
cum magnis vocibus orationes eorum inter-
rumpere dicens, recedite, recedite, ecce dra-
coni ad deuorandum datus sum, qui propter
uestram presentiam deuorare me non po-
test. Caput meum iam suo ore absorbit, da-
te lacum, ut non me amplius cruciet, sed fa-

ciat quod facturum est, si ei ad deuorandum
 datus sum, quare propter vos moras
 tior? Tunc fratres ceperunt ei dicere, quid
 est quod loqueris frater? signum tibi sancte
 crucis imprime, respondit ille dicens, non
 me signare, sed non possum, quia squama
 huius Draconis premor. Cumque hoc fratres
 audirent, prostrati in terram cum lachry-
 mis ceperunt pro ereptione illius
 mentius orare, & ecce subito cepit ego
 clamare, dicens, gratias Deo, ecce draco
 qui me ad deuorandum acceperat, fugit
 orationibus vestris expulsus stare non
 potuit, pro peccatis meis modo intercedite,
 quia conuerti paratus sum, & secularis
 vitam funditus relinquere. Homo ergo,
 sicut iam dictum est, ab extrema corporis
 parte fuerat premortuus, reseruatius ad
 vitam toto corde ad Deum conuersus est,
 postquam mutatus mente diu est flagello
 astrictus, tunc eius anima carne soluta est.
 Hac Gregorius, quæ piorum erga
 morientes misericordiam excitare
 merito debent, Theodorus enim
 lorum precibus, qui lectulum cir-
 cunstabant, & mortis & inferorum
 penas

penas effugit. Ego similiter multos
precibus, piaque opera liberatos
spero. Vale, & morituri benedictio-
nem ad te peruenisse crede, cuius
officiosissimus ille Iob sæpe fuit par- *Iob. c. 29.*
iceps.

E I D E M,

De illis consolandis, quos mors or-
barit.

ILLIS te adesse libenter, qui è
vita migrant, & eos consolari
solere, quorum flebilis orbi-
tas est, gaudeo vehementer: ille enim
verè misericors est, qui vbi iam mori-
bundos adiuuerit, orbos consolatur.
Ioannes ille Alexandrinus Patriar-
cha, cui cognomen misericordia ipsa
dedit, ad illorum, qui in extremum
certamen venerant, lectulum assiste-
bat, morientes armabat ad pugnam,
mortuorum oculos manu claudebat,
qui autem à morte intacti, in mendi-
citate viuerent, quam mortis instar
homines putant, eorum inopiam sub-
leuabat. Nos igitur vbi mortuis offi-

*Ex Leon-
tio in Vita
Ioannis
elecmofy-
narij apud
Metaphra-
sten, de
Vitis san-
ctorum,
mensis Fe-
bruarij.*

Qq 4 cium